

“Durante este mes de noviembre, recemos de manera especial por el eterno descanso de los fieles difuntos. Que el Señor Resucitado les muestre su misericordia, y que la esperanza, que nace de nuestra fe en la Resurrección, mantenga nuestros ojos y nuestros corazones dirigidos hacia la alegría del Cielo”.

(Papa León XIV)

Jornada mundial dels pobres

UNA ESPERANÇA DURADORA segons el Papa Lleó

Des que naixem fins que som vells aprenem de mirar cap endavant, no com espectadors sinó protagonistes d'una història. Petites i grans esperances es van modulant en terminis cada cop més llargs i ens animen a anar fent camí; però no sempre es compleixen les nostres expectatives, i ens podem desesperar segons on hàgim posat la meta i en qui recolzat les nostres forces. L'Esperança, més enllà d'un èxit o un fracàs, ens manté perseverants si hem après, amb Blai Bonet, que «en la lluita contra el mal, el fracàs és el fracàs de l'èxit i no el de l'home».

L'esperança és dels indigents, no dels autosuficients. I quan el futur se'n escurça en sentir-nos prop del límit, podem retro-mirar la vida recorreguda i demanar-nos: quin sentit han tingut les nostres lluites? «Hem patit dolors de part i no hem infantat res. No hem portat la salvació al país ni nous habitants al món», podríem dir derrotats amb el profeta (Is 26, 18-19). Però, des de l'atalaia dels límits, podem descobrir com, en les lluites, ens ha sostingut la fidelitat de Déu més enllà d'èxits i fracassos. L'agraïment al Déu fidel no anul·la la súplica:

Vídeo Vatican News

«Ara que som vell i amb cabells blancs, no m'abandonis, Déu meu!», ni apaga el ble de confiança que ens fa dir-li a Déu: «Tu ets la meua esperança» (Sl 71).

Arran del límit, l'esperança només pot afermar-se en el Déu que ens acompanya entre silencis, paraules i fets, com en la creu i la resurrecció del seu Fill. L'Esperança no defrauda si no s'estalona en el poder i el tenir; reconeixent Déu com la nostra esperança «fent el pas de les esperances efímeres a l'Esperança duradora» (Papa Lleó). Déu i els ídols són incompatibles. Esperar en Déu és avorir els ídols del poder i del tenir, quan el poder i el tenir no estan al servei del Regne de Déu que és justícia per als pobres,

fraternitat per als marginats, sentit per als desorientats.

L'horitzó final de la nostra esperança és la ciutat de Déu en «el cel nou i la terra nova on regnarà la justícia» i, en el camí, és la ciutat dels humans. L'esperança nascuda de la fe i fonamentada en la caritat, ens compromet amb el bé comú de la ciutat que no deixa ningú al marge. Fe, esperança i caritat, en vincular-nos amb Déu, ens comprometen a ser signes d'esperança enmig de les desesperances. Les cases-família, les comunitats per a menors, els centres d'escola i d'acollida, els menjadors per als pobres, els albergs, les escoles populars i, també, les polítiques que ataquen les causes estructurals de la pobresa fent possible per a tothom un habitatge, l'accés a l'atenció mèdica, un bon nivell d'educació i d'informació, la llibertat religiosa i d'expressió... són signes d'esperança.

El Papa ens recorda que els pobres, al centre de la nostra acció pastoral, no són objectes sinó *subjectes creatius*, i que «ajudar el pobre és una qüestió de justícia abans que de caritat».

Joan Febrer Rotger

El Consell Insular i Càritas Diocesana signen un conveni per adequar diversos pisos socials destinats a l'acollida temporal

Dia 7 de novembre el Consell Insular de Menorca va signar un conveni de col·laboració amb Càritas Diocesana amb l'objectiu de millorar i equipar diversos pisos socials destinats a l'acollida temporal de persones i famílies en situació de vulnerabilitat residencial o habitacional i, també, per encarregar la redacció del projecte de renovació integral del seu edifici de Ciutadella.

En aquest sentit, el Consell Insular destinarà a Càritas un import total de 100.000 euros per a l'adequació del mobiliari i pels honoraris de redacció del projecte de renovació integral de l'edifici situat al carrer

Fivaller, 20, de Ciutadella. En l'actualitat, hi ha cabuda per a 10 persones. El projecte en què s'està treballant permetrà acollir fins a 23 persones.

Xarxes socials de Càritas Menorca

Es tracta d'una renovació completa de l'edifici, de manera que es reconverteixi en apartaments per a 2 a 4 persones, amb programa de seguiment i d'intervenció social. A la vegada, es mantindrà l'espai de baixa exigència (dutxes i servei de bugaderia).

Càritas disposa de dos pisos socials més a Maó, que també seran renovats i adequats; així, juntament amb l'edifici de Ciutadella, es disposarà actualment d'un total de 25 places d'acollida.

Amb aquesta actuació, el Consell Insular de Menorca i Càritas Diocesana de Menorca oferiran recursos per a fomentar la cohesió social i per fer front a l'exclusió residencial.

la paraula de Déu

(C)

Diumenge XXXIII de Durant l'Any

Lectura del llibre del profeta

Malaquies

3, 19-20a

Vindrà aquell dia abrasador com una fornall. Tots els orgullosos i els injusts seran igual que el rostoll, i aquell dia quan arribi, els incendiarà, no en deixarà ni l'arrel ni la tija, diu el Senyor de l'univers. Però per a vosaltres, que venerau el meu nom, sortirà el sol de la felicitat, i els seus raigs seran saludables.

Salm Responsorial 97

R: **Ve el Senyor a judicar amb raó tots els pobles.**

Lectura de la segona carta de sant

Pau als cristians de Tessalònica 3, 7-12

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

21, 5-19

En aquell temps alguns parlaven del temple, fent notar les seves pedres magnífiques i les ofrenes que el decoraven. Jesús digué: "Això que veis, vindran dies que tot serà destruït: no quedarà pedra damunt pedra." Llavors li demanaren: "Mestre, quan serà tot això i quin senyal anunciarà que està a punt de succeir?" Jesús respongué: "Estigueu alerta, no us deixeu enganyar, perquè vindran molts que s'apropriaran del meu nom. Diran: "Som jo," i també: "Ja arriba el moment." Deixau-los anar; no hi aneu, amb ells. I quan sentireu parlar de guerres i de revoltes, no us alarmeu. Això ha de succeir primer, però la fi no vindrà tot d'una." Després els deia: "Una nació prendrà les armes contra una altra, i un regne contra un altre regne. Hi haurà grans terratrèmols, fams i pestes per tot arreu, passaran fets espantosos i apareixeran al cel grans senyals d'amenaça. Però abans de tot això se us enduran detinguts, vos perseguiran, vos conduiran a les sinagogues o a les presons, vos presentaran als tribunals dels reis o dels governadors, acusats de dur el meu nom. Serà una ocasió de donar testimoni. Feis el propòsit des d'ara de no preparar-vos la defensa: jo mateix vos donaré una eloqüència i una saviesa, i cap dels vostres acusadors no serà capaç de resistir-la o de contradir-la. Sereu tràits fins i tot pels pares, pels germans, parents i amics, en mataran alguns de vosaltres, i sereu odiats de tothom pel fet de dur el meu nom. Però no es perdrà ni un dels vostres cabells. Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida."

Lectura de la profecia de Malaquies 3, 19-20a

Salmo responsorial 97

R: **El Señor llega para regir los pueblos con rectitud.**

Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses

3, 7-12

Hermanos: Ya sabéis vosotros cómo tenéis que imitar nuestro ejemplo: No vivimos entre vosotros sin trabajar, no comimos de balde el pan de nadie, sino que con cansancio y fatiga, día y noche, trabajamos a fin de no ser una carga para ninguno de vosotros. No porque no tuviéramos derecho, sino para daros en nosotros un modelo que imitar. Además, cuando estábamos entre vosotros, os mandábamos que si alguno no quiere trabajar, que no coma. Porque nos hemos enterado de que algunos viven desordenadamente, sin trabajar, antes bien metiéndose en todo. A esos les mandamos y exhortamos, por el Señor Jesucristo, que trabajen con sosiego para comer su propio pan.

Lectura del santo Evangelio

según san Lucas

21, 5-19

En aquel tiempo, como algunos hablaban del templo, de lo bellamente adornado que estaba con piedra de calidad y exvotos, Jesús les dijo. «Esto que contempláis, llegarán días en que no quedará piedra sobre piedra que no sea destruida». Ellos le preguntaron: «Maestro, ¿cuándo va a ser eso?, ¿y cuál será la señal de que todo eso está para suceder?». Él dijo: «Mirad que nadie os engañe. Porque muchos vendrán en mi nombre diciendo: "Yo soy", o bien: "Está llegando el tiempo"; no vayáis tras ellos. Cuando oigáis noticias de guerras y de revoluciones, no tengáis pánico. Porque es necesario que eso ocurra primero, pero el final no será enseguida». Entonces les decía: «Se alzarán pueblo contra pueblo y reino contra reino, habrá grandes terremotos, y en diversos países, hambres y pestes. Habrá también fenómenos espantosos y grandes signos en el cielo. Pero antes de todo eso os echarán mano, os perseguirán, entregándoos a las sinagogas y a las cárceles, y haciéndonos comparecer ante reyes y gobernadores, por causa de mi nombre. Esto os servirá de ocasión para dar testimonio. Por ello, meteos bien en la cabeza que no tenéis que preparar vuestra defensa, porque yo os daré palabras y sabiduría a las que no podrá hacer frente ni contradecir ningún adversario vuestro. Y hasta vuestros padres, y parientes, y hermanos, y amigos os entregarán, y matarán a algunos de vosotros, y todos os odiarán por causa de mi nombre. Pero ni un cabello de vuestra cabeza perecerá; con vuestra perseverancia salvaréis vuestras almas».

el comentari

Vigilància, solidesa, fidelitat

Com si el temor per l'escalfament del planeta, les amenaces terroristes, els desastres ecològics, la pol·lució marina, els danys de les inundacions i el rum, rum de guerra no fossin abastament, l'evangelí d'avui sembla que ve afegir al munt amb l'anunci de catàstrofes de fi de món. Per a nosaltres, avui, quin sentit poden tenir?

«Estigueu alerta, no us deixeu enganyar, perquè vindran molts que s'apropriaran el meu nom... Deixau-los estar; no hi aneu, amb ells. Aquest crit d'alarma de Jesús sempre és actual. A la nostra època davant la inseguretat, apareixen com a bolets, molts gurús i falsos messies, que empren els sobresalts del que passa i exploten la credulitat i el sofriment per a dominar i produir una gent angoixada en un camí sense sortida.

Com els deixebles boca oberta davant la bellesa del Temple, nosaltres admirem amb raó les conquestes tècniques d'avui en dia: l'electrònica miniaturitzada, la conquesta espacial, la informàtica fins dins es plat, la telefonia, i ara la intel·ligència artificial...

I com a què de fragilitat hi ha en tot açò! L'amenaça de separacions entre rics i pobres són un perill per a l'equilibri i la pau del món. Es sol dir que quatre famílies riquíssimes mouen els fils del món. Som molt més vulnerables del que sembla: un moviment de terra, un huracà, un fall elèctric general, una inundació, i un bell edifici que s'esfondra. L'amenaça del terrorisme i l'augment de l'armament atòmic fa tremolar la terra. La pèrdua de punts de referència i el desconcert fa tremolar part de la joventut del món fa témer i veure negre el futur... Una malaltia, una separació, una dificultat que ens cau al damunt, tot pot fer esfondrar-se en un instant. L'Evangelí a recercar la fortalesa de la fe i de la paraula de Déu per a les nostres vides. La nostra seguretat ens ve de Crist.

No tingueu por! Amb aquest crit, Jesús volia aprovisionar de coratge abans de la seva partida d'aquest món, per donar testimoni positivament. Sabem que el testimoni més convencent no és el de les paraules, sinó el dels fets. Hi podem afegir la serietat de les nostres missions i tasques quotidianes. Sant Pau retreu als de Tessalònica l'estar mans aplegades sense fer res degut a una mala comprensió de la segona vinguda de Jesús. L'eucaristia ens ajuda a resistir, a mantenir-nos fets en el Crist, fins el seu retorn, la gloriosa vinguda del nostre Salvador.

Josep Sastre Portella

LECTURES	DI. 17: Santa Isabel d'Hongria, religiosa (MO):	Dv.21: Presentació de la Verge Maria (MO):
DE LA	IMa 1, 10-15. 41-42. 54-57. 62-64 / SI 118 / Lc 18,	IMa 4, 36-37. 52-59 / SI 1Cr 29/ Lc 19, 45-48.
MISSA	35-43.	Ds. 22: Santa Cecília, verge i màrtir (MO): IMa
DIÀRIA	Dt. 18: Fèria: 2Ma 6, 18-31 / SI 3 / Lc 19, 1-10.	6, 1-13 / SI 9 / Lc 20, 27-40.
Salms de la	Dc. 19: Fèria: 2Ma 7, 1. 20-31 / SI 16 / Lc 19, 11-28.	Dg. 23: Crist Rei: 2Sa 5, 1-3 / SI 121 / Col 1, 12-20
1ª Setmana	Dj. 20: Fèria: IMa 2, 15-29 / SI 49 / Lc 19, 41-44.	/ Lc 23, 35-43.

Què celebrem?

El símbol del toc de les campanes és l'anunci d'una manera diferent de viure el temps

En algunes par-ròquies es conserva el costum de marcar el ritme de la comunitat amb el toc de les campanes: el toc de l'oració (l'Àngelus), enterraments, batejos, la missa dominical... Són un referent per a molts.

La societat actual està marcada pel ritme accelerat i el consum del temps. Pel regnat de les presses i de les urgències que pateix l'home a causa de la fugida del present cap a un progrés del futur. I les campanes toquen en el nostre temps, donant-li un nou sentit: el de l'Encarnació. Amb l'Encarnació, Déu ha entrat en el nostre temps còsmic i històric. L'Encarnació ha consagrat el temps, renovant-lo i conferint-li una novetat, que les campanes recorden. La campana que anuncia l'Àngelus, la

Toni Barber

missa del Diumenge, o la celebració d'un goig o d'un dolor (cfr. *Gaudium et Spes*, I), convida en el nostre temps a entrar en el temps de l'Etern. Algunes campanes porten gravades unes inscripcions o una epigrama que comuniquen un sentit profund, una de les més clàssica diu: "Alabo el Déu verda-der, crido al poble, convoco el clergat, ploro els difunts, allunyo els núvols, alegro les festes".

Es tracta de fer comunitat i obeir el temps. Es tracta d'estar disponible. Un temps físic igual per a tothom, però viscut, no d'igual manera per tots. Per al cristià el temps és història santa, ja que per a Crist estem en la plenitud del temps (cfr. Gàlates, 4, 4).

Jordi Font Plana,
prevere del bisbat de Girona

l'entrevista a:

MONTSE FARRÉS DÍAZ-MECO

Montse Farrés és mestra jubilada, catequista de confirmació i responsable de catequesi de la parròquia de la Concepció de Maó.

Montse: Què és el que valors més de la teva experiència com a catequista?

-Ser catequista és una vocació de servei, amor i entrega dins de la comunitat cristiana, és poder acompanyar els infants i joves en el seu descobriment i creixement de la fe, transmetre amb coherència i alegria l'amor de Déu. Viure la catequesi com un espai de creixement personal, formant part de la comunitat eclesial per caminar junts, valorant els catecúmens amb empatia i respecte. No oblidant mai la pregària com la força per dur endavant la missió a la que he sigut enviada.

Teniu molts fillets i filletes que venen a la catequesi, per exemple aquest curs?

-Esteim molt contents pel nombre de fillets i joves assistents a la catequesi, encara que el nombre no és el més important. Ho és molt més l'acollida i el seguiment perquè hi hagi una continuïtat. La parròquia està viva i oferim la catequesi a la gent que tenim a prop i a tots els qui creim que es poden integrar. La resposta ens sembla positiva.

Els pares s'impliquen amb la catequesi?

-En general puc dir que sí, però no tot el que desitjariem. Crec que és fonamental, ja que la família és el primer lloc on els infants aprenen a viure la fe, els pares són els primers educadors en la fe dels seus fills; si es viu a casa és molt més fàcil que es complimenti amb la catequesi. He de dir que no és una feina fàcil, però amb diàleg i proximitat cada vegada es senten més implicats. Sense oblidar la feina i constància del rector i els altres catequistes. Assisteixen i participen a les eucaristies dominicals, oratoris, reunions de pares, activitats que es fan a la parròquia...

Acabada la catequesi continuen venint a la parròquia?

-És una de les nostres preocupacions, perquè no són tots els que voldríem, però pens que nosaltres sembram i que, en algun moment, aquesta llavor donarà el seu fruit. Hem de viure esperançats, sense quedar-nos aturats, continuant treballant per poder evangelitzar.

El Papa Lleó XIV diu sobre els catequistes que: "La missió és sembrar esperança als cors i posar la paraula de vida al cor de les persones, perquè aquesta produeixi fruits de vida bona".

Toni Olives Camps

Comunicació al servei de l'Església

Vida Nueva

Vida Nueva és "un setmanari d'informació religiosa que vol ser una veu compromesa dins l'Església. Té vocació universal i mirada a allò particular; oferint una paraula oportuna, veraç, professional, conciliadora i sempre encoratjadora."

Vida Nueva va iniciar el seu camí el gener de 1958, poc abans de l'elecció del Papa Joan XXIII, que, tot just assentat a la Seu apostòlica, va anunciar la celebració del Concili Vaticà II. Uns pocs anys abans, el 1955, quatre sacerdots amb vocació mediàtica i tres seglars periodistes van ser els fundadors de Propaganda Popular Catòlica que va iniciar el seu camí amb la publicació de fulletons.

El setmanari va començar a funcionar amb Lamberto de Echeverría a Salamanca. I es va obrir a Madrid una oficina central

editora dels fulletons de Propaganda Popular Catòlica i de les publicacions periòdiques com Vida Nueva. Des del principi es va posar "l'èmfasi en el seguiment informatiu de la vida de l'Església, amb l'aire renovador propi d'una nova generació."

El passat mes de maig va visitar Menorca l'actual director de Vida Nueva, José Beltrán, que va oferir una conferència molt interessant sobre com comunicar l'Evan-

geli avui i sobre la seva amistat amb el Papa Francesc. Podeu veure la conferència completa al canal de YouTube del Bisbat de Menorca. Cada setmana es publica la Revista Vida Nueva i altres continguts i reflexions es poden llegir diàriament a la seva pàgina web. (<https://www.vidanuevadigital.com/>).

Gabinet de Comunicació del Bisbat

Agenda

Formació permanent per als preveres, diaques i vida consagrada

Dimecres 19 de novembre, a les 10.30 h, al Santuari de la Mare de Déu del Toro, a càrrec de Xavier Viñas sobre el tema **"Fe i raó"** (teologia i ciència).

Xerrada per als laics

Dimecres 19 de novembre, a les 20.15 h, al Seminari Diocesà (Ciutadella) a càrrec del professor Xavier Viñas sobre el tema **"Diàleg entre ciència i fe"**.

Bereneta Sopar solidari a benefici Mans Unides

Divendres 21 de novembre, a les 19.30 h, al Casino Mahonés amb la participació de l'escriptora Carme Cloquells i Balearic Guitar Foundation.

Recés d'Advent per al professorat de religió

Dissabte 22 de novembre, entre les 10 i les 13 h, a la parròquia de Sant Rafel (Ciutadella). A càrrec de Mn. Joan Bauzà sobre el tema **"Dins el silenci, la Seva veu"**.

Consell Pastoral Diocesà

Dissabte 22 de novembre al matí, al Toro, tindrà lloc la primera sessió d'aquest curs del Consell Pastoral Diocesà.

Dia de la Catequesi a les Illes Balears

Diumenge 23 de novembre, Solemnitat de Crist Rei, celebrarem el Dia de la Catequesi a les diferents esglésies i parròquies de Menorca, amb el lema **"Jo faig que tot sigui nou"** (Ap 21, 5).

Triduo en honor a la Virgen de la Medalla Milagrosa

Los días 25, 26 y 27 de noviembre en la iglesia de San José de Maó:
-A las 18.30 h rezo del Santo Rosario. A las 19 h rezo del Triduo y Eucaristía.

Notícies nostres

"Veim, jutjam i actuam per estimar el nostre entorn"

En el marc de la festa de Sant Antoni Maria Claret, dia 24 d'octubre es va inaugurar a la parròquia l'exposició "Quin món volem deixar a les futures generacions? Veim, Jutjam i Actuem". Aquesta parròquia forma part de la xarxa que promou Justícia i Pau, amb l'objectiu de ser una parròquia ecosolidària. L'exposició consta de tres parts:

1.- Veure: es presenten diferents escrits de l'hermeroteca del Diari "Menorca", que mostren la realitat ambiental de Menorca.

2.- Jutjar: es mostren diferents textos de la Paraula de Déu, que parlen de la necessitat d'estimar la Casa Comuna. I, també, textos del ministeri del papa Francesc, que ajuden a tenir una visió cristiana de la Creació.

3.- Actuar: Aquí s'expliquen diferents iniciatives personals que tots podem fer, amb la finalitat de tenir cura del nostre entorn.

Per acabar, es presenten uns plafons en els quals es poden escriure i compartir els compromisos personals que s'extreuen de la visita. L'exposició està oberta a tothom i es pot visitar fins a finals d'any.

Pau Gener

Una economia al servei de l'evangelització

Dia 31 d'octubre es van trobar al Toro els membres dels consells parroquials d'economia i els administradors dels béns eclesíasts de la Diòcesi. L'econom diocesà, Joan Mir, va exposar el balanç econòmic de l'any 2024 de

Bisbat de Menorca

la diòcesi de Menorca i, també, el balanç general de les parròquies. A continuació, es va explicar el pressupost diocesà d'aquest any 2025.

Després, l'econom va manifestar que l'assignació tributària, és a dir, marcar la X a favor de l'Església en la declaració de la renda, suposa un 41% del total d'ingressos de la diòcesi de Menorca, una xifra fonamental per a impulsar les activitats pastorals i caritatives de la nostra Església. La Diòcesi està sanejada econòmicament, però hem de ser conscients de la importància de l'autofinançament.

A continuació, va intervenir la Comissió de Transparència, que va informar dels pressupostos de les parròquies. Finalment, Mn. Antoni Fullana, delegat del gabinet de comunicació va presentar la nova pàgina web del Bisbat de Menorca, fent una referència especial al portal de transparència, on es poden consultar totes les dades econòmiques i la memòria d'activitats de la Diòcesi.

Cridats a viure el camí sinodal

Dia 5 de novembre va tenir lloc, al Toro, el primer Consell Presbiteral d'aquest curs. Un dels punts principals va ser discernir sobre la implementació i l'aplicació a la nostra Diòcesi del document final del Sínode, un document que es va publicar el mes d'octubre de l'any 2024.

La fase d'aplicació del Sínode culminarà amb una Assemblea Eclesial l'any 2028, a Roma. En aquest sentit, l'Església de Menorca aquest curs té com a objectiu "adoptar pràctiques i estructures renovades perquè la vida de l'Església diocesana sigui cada vegada més sinodal", és a dir, que la comunió, la participació i la missió guïn la vida parroquial i diocesana. La setmana anterior, dia 29 d'octubre, el bisbe Francesc Conesa, referent del Sínode a

Espanya, va oferir als preveres i a l'equip sinodal de Menorca una xerrada sobre l'aplicació del Sínode en les diòcesis. El bisbe Francesc va visitar la nostra illa amb un grup de 13 preveres de Solsona, per a viure uns dies de fraternitat sacerdotal.

Trobada dels preveres de Menorca amb el bisbe Francesc Conesa

Bisbat de Menorca